

Hírlevél

BEVEZETŐ

Kedves Olvasó!

Az év végi eseménydús időszakban nemcsak az óévre, hanem az azt megelőző évekre is megelégedéssel tekinthetünk vissza. Tizenkét kutatónk eredményes habilitációs eljárása igazolta a korábbi évek kitartó munkáját: ketten munkatársi, kilencen főmunkatársi besorolást nyertek, további két kutató pedig főmunkatársi fokozatában léphetett előre. A habilitációs előadásokból egy játékelméleti témájút emeltünk ki *Fókuszban* rovatunkban.

A *Kutatási beszámoló*ban két agrárkutatást ismertetünk, *kutatócsoportjaink bemutatását* a Mechanizmustervezés Lendület-csoporttal folytatjuk. A csoport vezetője ősszel a Mindenki Akadémiája című műsorban is bemutatta a párosítási eljárásokat, az előadást online is megtekinthetik az érdeklődők.

Kerek születésnapokat is ünnepelhettünk 2016-ban: Beluszky Pál 80., Simonovits András 70. születésnapjára készült egy-egy tanulmánykötet. *Könyvismertető* rovatunkban bemutatjuk még az iszlám állammal foglalkozó újonnan megjelent kötetet, a Munkaerőpiaci Tükör angol nyelvű kiadását és a helyi önkormányzatok pozícióvesztését vizsgáló kutatás zárókötetét.

Kellemes olvasást kívánunk!

2016. II. évfolyam 4. szám

A tartalomról

Fókuszban Megdönteni a diktátort	1
Kutatási beszámoló	
A hálózatok teljesítménye az agrár- szektorban	5
Földből élők	6
Bemutakozik a mechanizmustervezés kutatócsoport	7
Hírek, kitüntetések	8
Könyvismertetés	9
Eseménynapló október—január	10
Válogatás friss publikációinkból	11
Programajánló	12

FÓKUSZBAN

Megdönteni a diktátort

Forradalmak és média játékelméleti megközelítésben

*Kiss Hubert János írása tudományos főmunkatársi
habilitációs előadása alapján*

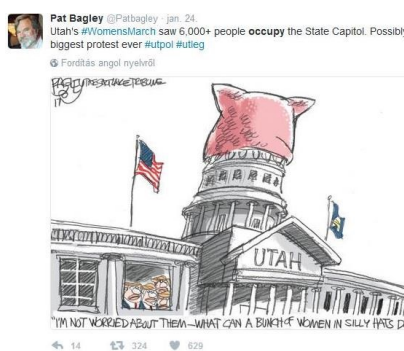
2001 januárjában *Joseph Estrada*, fülöp-szigeteki elnök elleni vádemelési eljárásban (impeachment) az elnökhöz hú erők megszavazták, hogy a kongresszus hagyjon figyelmen kívül néhány, az elnökre nézve kulcsfontosságú terhelő bizonyítékot. A döntés kihirdetését követően alig két órán

belül helyi lakosok ezrei jelentek meg az Epifanio de los Santos Avenue (EDSA) nevű forgalmas sugárúton. A tüntetéseket részben sms-en keresztül szervezték meg, amely az alábbi üzenetet tartalmazta: „Menj le az EDSA-ra. Viselj feketét!” (Go 2 edsa. Wear blk). A következő napokban érkező több mint egymillió ember lebénította Manila belvárosának forgalmát. A döntéshozók végül rákényszerültek, hogy nyilvánosságra hozzák a szóban forgó bizonyítékokat, ami megpecsételte az elnök sorsát. Clay Shirky, amerikai médiatudományi szakértő a fenti történettel illusztrálta annak az új korszaknak a kezdetét, amelyben nyilvánvalóvá vált a közösségi média politikai súlya. (Shirky, 2011, 28. o.)

Azóta számtalan forradalom és tömegmozgalom szemtanúi lehettünk, gondoljunk csak az az *Arab Tavasz* forradalmaira, a spanyolországi *Indignados* mozgalomra, az *Occupy Wall Street* mozgalomra vagy az *esernyős forradalomra* Hongkongban. E megmozdulások közös jellemzője, hogy a

közösségi médián keresztül (Facebook, Twitter, Youtube, Whatsapp) valós időben követhetjük az eseményeket. Számos kutató tette fel a kérdést, hogyan hatott az új információs technológia az események kimenetelére. Vajon segítségükkel könnyebb-e fordulatot elérni, azaz megdönteni a diktátort?

Sokak szerint a válasz egyértelműen igen. A kommunikációs eszközökről, a technológia felszabadító hatását hangsúlyozva, mint *liberation technology* kezdtek el beszélni. Az internet, a mobiltelefonok ma már képessé teszik az állampolgárt arra, hogy kifejezzék véleményüket, tüntetést szervezenek, kitágítsák szabadságérzetük határait.

Tweet-ek a legutóbbi Women's March kapcsán

Létezik ugyanakkor egy olyan álláspont is, amely túlzottnak véli

ezt a lelkesedést, mondván ezeket a technológiákat a diktátorok is éppen olyan hatékonyan alkalmazhatják.

Az említett forradalmak és mozgalmak összetett társadalmi folyamatok, lehetetlen megragadni minden összetevőjüket. A vizsgálódásunk célja az, hogy alapvető játékelméleti eszközökkel megmutassuk, a sikeres koordináció előmozdításán keresztül a közösségi média hogyan segítheti jobban a forradalmakat, mint a tömegmédia (például rádió és televízió). Ilyen elméleti modellt nem ismerünk a szakirodalomban, így reményeink szerint hozzájárulhatunk meglévő tudásunk gyarapításához.

A modellünk számos egyszerűsítéssel él. Alapvetően koordinációs játékként fogjuk fel a forradalmak és tömegmozgalmak során az elégedetlen állampolgárok mozgósítását. Feltételezzük, hogy társadalmi szinten az a legjobb, ha sikerül megdönteni a diktátort. Ez akkor sikerül, ha elegendő állampolgár vesz részt a forradalomban. Feltesszük a következőket: köztudott, hogy elég sok elégedetlen állampolgár van ahhoz, hogy ha sikeres a mozgósítás, akkor képesek megdönteni a diktátort, valamint a korábbi – csatlakozni a forradalomhoz vagy otthon maradni) típusú – döntések megfigyelhetők. A tömegmédia összesített információkat ad (hányan mentek ki eddig az utcára és hányan maradtak otthon), míg a közösségi média a korábbi döntések teljes egymásutánosságát tárja fel, így jóval részletesebb. A valóságban a média manipulációja fontos tényező, de nem foglalkozunk vele. Egyes esetekben ez védhető, számos szerző szerint Egyiptomban az ilyen manipuláció nem volt jelentős.

Szemben a tömegmédiával, a közösségi média felfedheti azt, hogy egyesek miért nem csatlakoztak a tüntetésekhez. Wael Ghonim az egyiptomi forradalomról szóló könyvében említ online közvélemény-kutatásokat, amelyek igyekeztek feltárni, hogy az emberek miért (nem) mennek ki az utcára. A kommentek a Facebookon szintén segítenek megérteni mások döntéseit. Twitteren is könnyű követni az egymás utáni döntéseket a #-tek (hashtagek) segítségével. Whatsapp is rögzíti az összes hozzászólást. Mindez segíthet „ledönteni a félelem falát” („break the barrier of fear” – Ghonim, 2012), és megdönteni a diktátort.

A modellünk egyik kulcseleme (hasonlóan más e témával foglalkozó modellekhez), hogy kéttípusú ember van: az egyik akar változást (az elégedetlenség), míg a másik nem. Aki akar változást, az kimehet az utcára, hogy csatlakozzon a forradalomhoz, de dönthet úgy is, hogy otthon marad. Aki nem akar változást, az mindig otthon marad. Így arról, aki otthon marad, nem tudni, hogy akar-e változást, de nem mer kimenni az utcára, vagy nem akar változást. Ez viszont megnehezíti a döntést. Ugyanis, ha egy elégedetlen azt látva, hogy sokan otthon maradtak, gondolhatja azt, hogy az otthon maradtak jelentős része szintén elégedetlen, ezért a legjobb, amit tehet, hogy ő is otthon marad, hiszen valószínűleg nem lesznek majd elegenden az utcán ahhoz, hogy sikeres legyen a forradalom. Gondolhatja azonban azt is, hogy az otthon maradtak főként olyanok, akik nem akarnak változást, akkor érdemes csatlakoznia a forradalomhoz, mert az sikeres lehet. A tanulmány fő kérdése az, hogy a tömeg- és a közösségi média miként befolyásolja, hogy mit gondolhatnak az állampolgárok annak tükrében, amit megfigyelnek.

Természetesen a közösségi médiának számos szerepe van a forradalmakban. Például alternatív információforrás az ország állapotáról, segít tájékoztatni a világot az eseményekről, illetve gyors és olcsó kommunikációs eszköz, ami segít a mozgósításban. Mi erre az utolsó szerepre koncentrálunk.

Az optimális döntések megértéséhez a döntések következményeit is figyelembe kell venni. Mi egyszerűen azt tesszük fel, hogy az elégedetlen emberek akkor a legboldogabbak, ha részt vesznek egy sikeres

forradalomban. Sikertelen forradalomban azonban nagyon rossz lehet részt venni, mert a diktátor keményen megbüntetheti a résztvevőket. Tehát előfordulhat, hogy jóléti szempont miatt egy elégedetlen ember otthon marad. A változást nem akaró emberek mindig otthon maradnak, semmiképpen sem vesznek részt a forradalomban.

A modellt talán egy példán keresztül a legegyszerűbb megérteni. Tegyük fel, hogy négy állampolgár van, hárman akarnak változást, és a sikeres forradalomhoz az kell, hogy mind a hárman ki is menjenek az utcára. Az állampolgárok véletlenszerűen megállapított sorban döntenek egymás után. Könnyű belátni, hogy ha semmilyen kommunikációs csatorna nem áll rendelkezésre (se a tömeg- se a közösségi média), akkor az egyének vélekedésétől függ, hogy mi fog történni. Ha az elégedetlen egyének azt gondolják, hogy a másik két elégedetlen kimegy az utcára, akkor ők is így tesznek, azonban ellenkező esetben inkább otthon maradnak. Így a forradalom kimenetele kétséges.

A következő lépésben tegyük fel, hogy az egyének típusa (azaz az, hogy akar-e változást vagy sem) megfigyelhető. Számos esetben ez a helyzet, ha a rendszerrel elégedetlenek azonos (vallási, etnikai hovatartozás vagy társadalmi osztály alapján szerveződő) csoportba tartoznak. Például Egyiptomban a fiatalok és a koptok általában elégedetlenek voltak Mubarak rendszerével. Ezen feltevés mellett megmutatható, hogy mind a kétfajta kommunikációs csatorna egyértelműen hozzájárul a forradalom sikeréhez.

Ezt az úgynevezett visszagöngyölítés módszerével lehet megmutatni, ami a döntési sor végéről fejt vissza, hogy mi is az optimális döntés. Példánkat tekintve (azaz négy állampolgár közül három változást akar), az utolsó (negyedik) pozícióban egy változást akaró akkor csatlakozik a forradalomhoz, ha azt látja, hogy már ketten csatlakoztak. Egy harmadik pozícióban lévő elégedetlen egyén, akkor megy tüntetni, ha már ketten csatlakoztak, vagy ha csak egy tüntetőt lát, és tudja, hogy mögötte még van egy elégedetlen. A típus megfigyelhetősége lehetővé teszi, hogy tudja, hogy ez-e a helyzet, és az előző megfontolások alapján azt is tudja, hogy ez az elégedetlen is csatlakozni fog a forradalomhoz abban az esetben, ha ő is csatlakozik. Hasonló logika alapján, egy második pozícióban lévő változást akaró egyén, akkor megy tüntetni, ha már valaki tüntet, vagy ha nem lát tüntetőt, de tudja, hogy mögötte még van két elégedetlen. Végül egy első pozícióban lévő változást akaró egyén, akkor megy tüntetni, ha tudja, hogy mögötte van még két változást akaró. Ezen optimális döntések mellett a koordinációs játék biztosan úgy alakul, hogy minden elégedetlen csatlakozni fog a forradalomhoz. A tanulmányunk első állítása így az, hogy ha a típus megfigyelhető, akkor minden elégedetlen állampolgár részt vesz a forradalomban mind a tömeg-, mind a közösségi média esetén. Azaz ebben az esetben nincs különbség a különböző kommunikációs technológiák mozgósítási képességében.

Más a helyzet akkor, ha nem lehet tudni, hogy ki elégedetlen a rendszerrel. A valós életben a diktátorok

igyekeznek bizalmatlanságot és félelmet gerjeszteni (például a hivatalos média hamisan tájékoztat, besúgórendszer működik), hogy minél nehezebb legyen mások valós típusát megállapítani. Ebben a helyzetben a típus nem megfigyelhető, ami megnehezíti a játék megoldását. Vannak esetek, amikor egyértelmű, hogy mi az optimális döntés mindkét médiatípus esetén. A negyedik pozícióban az elégedetlen egyének mindenképpen

érdemes tüntetni, ha két tüntetőt lát már az utcán, különben a legjobb, ha otthon marad. A harmadik pozícióban a változást akaró egyének akkor érdemes tüntetni, ha két tüntetőt lát, és mindenképpen maradjon otthon, ha egy tüntetőt sem lát. Utóbbi esetben a forradalom biztos nem lesz sikeres. E gondolatmenetből az is következik, hogy a második pozícióban lévő változást akaró

egyén legjobb döntése az, hogy ha lát egy tüntetőt, csatlakozik a forradalomhoz. Sajnos, van három olyan eset, amikor nem egyértelmű, hogy mi a legjobb döntés. Ilyen az, ha egy elégedetlen állampolgár a harmadik pozícióban egy tüntetőt lát, vagy a második pozícióban egy tüntetőt sem lát még az utcán. Továbbá nem egyértelmű az sem, hogy mit is tegyen az első pozícióban döntő elégedetlen állampolgár.

Meg lehet mutatni azt, hogy ha az utolsó három esetben az elégedetlenek úgy döntenek, hogy otthon maradnak, akkor a többi döntést figyelembe véve egyensúlyt kapunk. Ez azt jelenti, hogy ha csak egy állampolgár tér el az előzőekben leírttól, akkor azzal nem képes javítani a helyzetén. Ha például az első pozícióban lévő elégedetlen inkább kimegy az utcára, míg a többiek a fent leírtak szerint cselekednek, akkor várhatóan rosszabbul jár, mintha otthon maradna. Vegyük észre, hogy ha kimegy az utcára, és utána egy másik elégedetlen van, akkor a fenti optimális döntések sikeres forradalomhoz vezetnek. Ha utána azonban egy változást nem akaró egyén következik, akkor elbukik a forradalom. Ha utóbbi esetben a büntetés elég nagy, akkor mérlegelve annak a valószínűségét, hogy ki is következik utána, az első helyen döntést hozó elégedetlen arra a döntésre jut, hogy jobb otthon maradnia.

Ha azonban a fent említett három esetben az elégedetlen egyének úgy döntenek, hogy kimennek az utcára, akkor a forradalom sikeres lesz. Így a játéknak két egyensúlya van, és kétséges a forradalom kimenetele.

Érdekes módon a rossz egyensúly, azaz a sikertelen forradalom nem következik be, ha működik a közösségi média. Az ok az, hogy a harmadik pozícióban lévő elégedetlen – információi birtokában – képes megkülönböztetni azt az esetet, amikor az első egyén otthon marad, és a második kimegy az utcára, attól az

esettől, amikor ezek a döntések fordítva születnek. Ez utóbbi esetben (azaz amikor az első egyén csatlakozik a forradalomhoz, míg a második nem) az elégedetlen következtetni tud arra, hogy a második egyén nem akar változást, hiszen egy elégedetlen a második pozícióban csatlakozik a tüntetéshez, ha azt látja, hogy az első is így tett. Ebből azonban az is következik, hogy az első pozícióban egyértelműen az a legjobb döntés, ha egy elégedetlen tüntet, hiszen minden olyan megfigyelt cselekménysor, ami egy tüntetővel kezdődik, sikeres forradalomhoz vezet. Így azután, ha az első egyén nem tüntet, akkor egyértelmű, hogy nem akar változást, és a maradék három egyén (biztosan ismerve egymás típusát) sikeresen koordinálva megdönti a diktátort. A fő gondolat az, hogy ha a típus nem megfigyelhető, akkor míg a tömegmédia esetén a forradalom kimenetele kétséges, addig a közösségi média egyértelműen sikeres forradalomhoz vezet. Ebben az értelemben a közösségi média jobban segítheti a diktátorok megdöntését, mint a tömegmédia.

cForrás

E példa eredményei általánosíthatók, bármennyi állampolgárra igazak. Pontosabban, amikor a típus nem ismert, a

tömegmédia akkor is segíthet a sikeres forradalom egyértelmű elérésében abban az esetben, ha nagyon kevés tüntető elég ahhoz, hogy a rendszert megdöntsék, azaz ha nagyon gyenge a diktátor.

Természetesen a modell egyszerűsítései elvesznek a valóságosságából. Például feltettük, hogy minden korábbi döntés megfigyelhető. Ez nem szükséges mindig, de legalább annyi embernek meg kell tudnia figyelni egymást, mint a diktátor megdöntéséhez szükséges emberek száma plusz a változást nem akarók száma. Felmerülhet az is, hogy a fent leírt bonyolult következtetéseket képes-e levonni a forradalmakban részt vevő sok tízezer ember. Mivel a sikertelen forradalomban való részvétel nagyon súlyos büntetésekhez vezethet, így valószínű, hogy az emberek tényleg jól meggondolják részvételüket. Másrészt sokszor nem is egyének, hanem csoportok koordinálnak. Egyiptomban például a Muszlim Testvériség, az Április 6 ifjúsági mozgalom, a foci ultrák, Kullena Khaled Said Facebook-csoport, ElBaradei Facebook-csoport és a Kefaya-mozgalom voltak a főszereplők, és „csak” ezeknek a csoportoknak kellett hatékonyan koordinálniuk.

A valós életben természetesen több a bizonytalanság. Például honnan lehet tudni, hogy van-e elég ember a változáshoz? A véletlenszerű döntési sorrend is erős feltevésnek tűnik, bár igaz, hogy nincs elméleti kapaszkodó, hogy miként is alakul ki a döntési sor. A sort még folytathatnánk. A modell továbbfejlesztése vagy új modellek remélhetően képesek lesznek figyelembe venni ezen megfontolásokat. Az empirikus tényekkel való szembesítés pedig majd eldönti, hogy a modell következtetései helytállnak-e. Az mindenesetre reményre ad okot, hogy két friss tanulmány (Manacorda és Tesei, 2016, valamint Enikolopov és szerzőtársai, 2016) oksági kapcsolatot mutatott ki a közösségi média és a mozgósítás sikere között afrikai országokban, illetve 2011-es orosz tüntetések

Hivatkozások

Enikolopov, R.–Makarín, A.–Petrova, M. (2016): *Social Media and Protest Participation: Evidence from Russia*. Kézirat,

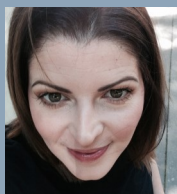
Ghoni, W. (2012): *Revolution 2.0: The power of the people is greater than the people in power: A memoir*. Houghton Mifflin Harcourt.

Manacorda, M.–Tesei, A. (2016): *Liberation technology: mobile phones and political mobilization in Africa*. Kézirat,

Shirky, C. (2011): *The Political Power of Social Media: Technology, the Public Sphere, and Political Change*. *Foreign Affairs*, Vol. 90. No. 1. 28–41. o.

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

A hálózatok teljesítménye az agrárszektorban

Molnár Adrienn

Molnár Adrienn tavaly ősszel fejezte be két éves posztdoktori kutatását a Közgazdaság-tudományi Intézetben, ahol Fertő Imre témavezetése mellett az agrárszektorban működő hálózatok teljesítményét vizsgálta. A kutatás abból indult ki, hogy az agrárszektorban kiemelkedő jelentősége van a hálózatoknak. Magyarországon az élelmiszeriparban tevékenykedő cégek

99 százaléka kis- és középvállalkozás. Amíg a nagy cégek felkészültebbek arra, hogy egyedül helyt álljanak a gazdasági kihívásokkal szemben, addig a kis- és középvállalkozások csak jól működő hálózatokban lehetnek versenyképesek – feltéve, ha a hálózatokban való viselkedésüket stratégiai alapokra helyezik.

Az egykori kommunista országok az élelmiszeripari termékeik minősége és mennyisége, valamint a termelés hatékonysága terén is jelentős nehézségekkel küzdöttek. Bár 1989 után a legsúlyosabb problémák megoldódtak, de mind a termelékenységben, mind a technológiai újításban továbbra is elmaradtak a nyugat-európai országoktól. Felmérések szerint a jelenlegi fejlesztési mutatók mellett csak rendkívül hosszú távon mutatható közeledés a két régió között. Technológiai újításokra, új termékek és eljárások bevezetésére lenne szükség, ezekhez pedig innovációs erőfeszítéseket és jelentős befektetéseket kellene végrehajtani. A közép-európai országok – főként a külföldi közvetlen tőkebefektetéseknek köszönhetően – kimutathatóan élveznek némi költségelőnyt a nyugati régióhoz képest. Ez a globális piacokon elért részesedésben mégsem mutatkozik meg. A közép-európai országokban általában, de Magyarországon különösen jellemző, hogy az innovációs politika gyenge, az újdonságok csak kismértékben kerülnek át. Az elemzők viszont egyre inkább az innovációs különbségekkel kapcsolják össze a gazdasági teljesítmény regionális eltéréseit.

A hálózatok működésével kapcsolatban gyakran hangoztatott fogalom a *nyitott innováció*. Ez ahhoz a megfigyeléshez kapcsolódik, hogy a vállalatok, különösen a kis- és középvállalkozások egyre inkább használnak külső forrásokat innovációjuk felgyorsítása érdekében. A nyitott innováció legtisztább formájában azt jelenti, hogy a hálózat tagjai minden releváns gazdasági információt megosztanak egymással. Ha a tagok a „fejlesztési egységüket” ily módon kiterjesztik, rövidebb idő alatt több ötlethez jutnak. Ugyanakkor saját ötleteik megosztásával, rontják termékük egyediségének valószínűségét, növelik a versenynyomást, és csökkentik a jövőben elérhető profit mértékét. Éppen ezért számos kutatás foglalkozik azzal, hogy egy nyitott innovációs hálózatban való részvétel esetén mely feltételek mellett lehet inkább sikerre, mint kudarcra számítani. Kiemelkedő fontosságú a vállalat *abszorpciós kapacitása*, azaz hogy az adott vállalat mennyire képes a számára hasznos információt megszerezni és hasznosítani.

Hasonló nagy szerepe van a rendelkezésre álló *kiegészítő eszközöknek*: már birtokolt kiegészítő ismereteknek, elosztási vagy szolgáltatási hálózatoknak, előállítási kapacitásoknak.

Míg a csúcstechnológiai iparág és a nyitott innováció kapcsolatáról számos tanulmány olvasható, az élelmiszeriparban való lehetséges hasznosításról keveset tudunk. Pedig kutatók már a kilencvenes évek elején rávilágítottak arra, hogy a nyitott innováció különösen érdekes lehet az élelmiszeripari cégek számára, amelyek általánosságban sokkal jobban függnek a külső beszállítói környezettől, mint más iparágak. A szóban forgó posztdoktori kutatás egyik vonala a magyarországi élelmiszeripari ellátási lánc kis- és középvállalatainak innovációs viselkedését vizsgálta egy 2014-es felmérés adataira támaszkodva.

A kutatás alapján megállapítható, hogy a magyar agrárágazatban működő ellátási láncok innovációs teljesítményét javítja az ellátási láncban belüli nyitottság. A versenytársakkal szemben kialakult nyitottság szintén meggyorsítja az innováció bevezetését, de csak a technológiai innovációnál, míg a termékinnovációnál inkább lassítja. Tehát az innovációs stratégia megalkotása során célszerű az ellátási láncban belüli – beszállítókra és vevőkre vonatkozó – nyitottságot elkülönülten kezelni a versenytársakkal szemben tanúsított nyitottságtól, főként a termékfejlesztések esetén.

A kutatás másik fő megállapítása, hogy az abszorpciós kapacitás, tehát az újdonságok átvételére és beépítésére rendelkezésre álló eszközök, intézmények, rendszerek megléte egyértelműen meggyorsítja az innováció bevezetését technológiai, termék, szervezeti és piaci innováció esetében is. Érdemes a kis- és középvállalkozásoknak belső fejlesztési részlegeket is fenntartani a sikeres innováció érdekében. A kutatók arra is felhívják a figyelmet, hogy ott, ahol belső K + F-kapacitás nem áll rendelkezésre, a nyitott innovációs stratégia önmagában nem lehet sikeres. A posztdoktori kutatás témája volt továbbá az ugandai kukorica- és az etiópai malátaágazat ellátási láncainak vizsgálata is, azok eredményei a hivatkozott publikációkban olvashatók.

Publikációk

Fertő I.–Molnár A.–Tóth J. (2016): *Borderless ideas: open innovation in the Hungarian food chain*. British Food Journal, Vol. 118. No. 6. 1494–1515. o.

Watabaji, M. D.–Molnár A.–Gellynck, X. (2016): *Situations analysis of the malt barley value chain integration and performance in Ethiopia*. Outlook on Agriculture, Vol. 45. No. 3. 158–164. o.

Odongo W.–Manoj, D.–Molnár A.–Ongeng, D.–Gellynck, X. (2016): *Performance perceptions among food supply chain members: a triadic assessment of the influence of supply chain relationship quality on supply chain performance*. British Food Journal, Vol. 118. No. 7. 1783–1799. o.

Watabaji, M. D.–Molnár A.–Manoj, D.–Gellynck, X. (2016): *The influence of value chain integration on performance: an empirical study of the malt barley value chain*. International Food and Agribusiness Management Review, Vol. 19. No. 4. 79–94. o.

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

Földből élők: agrárszereplők, vidéki fejlődési pályák és vidékpolitikák Magyarországon

OTKA-kutatás, 2012–2016

A négy évig tartó, a *TK Szociológiai Intézetének* közreműködésével megvalósított kutatás fő célja az volt, hogy a földhasználat gyakorlatán keresztül – kilenc nagyon különböző vidéki térség példájára támaszkodva – mutassa be a vidéki gazdaság és társadalom szemünk előtt zajló átalakulását.

A projekt zárókötetében húsz tanulmány kapott helyet, két részre osztva: az esettanulmányok a kutatás törzsanyagaként az agrárátalakulás mikrotérségi változatairól szólnak, míg a második rész tanulmányai egy-egy témát kiemelten elemeznek, s reflektálnak a tizenegy esettanulmányra is. A kiválasztott terepek zömmel olyan, a járásokkal megegyező vagy azoknál kisebb, 10–15 egymással együttműködő településből álló kistájak, amelyek viszonylag széles merítést adnak a magyar vidék különböző típusú tereiből: az aprófalvas dunántúli perifériáktól a szuburbanizálódó közép-dunántúli vidékeken át a jellegzetes alföldi agrárvidékekig.

Az esettanulmányok igazolják, hogy lényegében befejeződött az – agrárgazdálkodás feltételrendszerét és kereteit döntő mértékben meghatározó – földhasználati és földtulajdonviszonyok átrendeződése. A föld és a befektetett vagyon, eszközállomány fölötti rendelkezési jogokat a régi szereplők – régi-új köntösben, utódszervezet gazdasági társaságok vezető menedzsereként vagy új köntösben, vállalkozóként – nagyobb részt megszerezték. Szinte minden esettanulmány arról számol be, hogy nincs kínálati piac sem a termőföld vételére, sem bérletére vonatkozóan. A földínség égető, de talán leginkább azokban az esetekben, ahol kistermelők és kis és közepes családi gazdaságok uralják a földhasználatot, a földeket tehát termelésben tartják, abból szeretnének megélni (Szatmári térség). A másik nehézséget a nagybirtok szorítása jelenti, ami közvetlenül és közvetve is a kisebb gazdálkodók túlélését veszélyezteti. A tőke földvagyonba fektetése nyilvánvalóan jelen van mindenütt, de különösen az alföldi terepeken mutatkozik meg, ahol markáns formában jelentkezik a politikai és birtokos elit összefonódása is.

A vállalkozói szemlélettel vezetett üzemek, legyenek családi gazdaságok vagy cégek, természetesen a hatékonyságot és nem a foglalkoztatást tartják szem előtt; ez az oka a szektor alacsony foglalkoztatási kapacitásának. Elszórtan léteznek még azok a tévesz-utódszervezetek, amelyek emberi szempontokat mérlegelve tartják meg az átalakulás zökkenőit elszenvető alkalmazottakat, de végleg kikopóban vannak napjaink piaci agrárvilágából. A foglalkoztatásnak gátat szabó további probléma a munkaerő képzetlensége: a korszerű és magas színvonalú szakmai képzettség hiánya legalább olyan mértékben korlátozza az ágazat fejlődését, mint a föld- vagy a tőkehiány. S a képzetlen százazrek számára nem marad más, mint a közfoglalkoztatás, mert tendenciaszerűen – alkalmasint éppen a közfoglalkoztatásnak köszönhetően – az időnyomunka piacáról is kiszorulnak, ahol helyüket Romániából érkező munkavállalók foglalják el.

A kutatást összegző tanulmánykötet nagy teret szentel a mezőgazdasági tevékenységre épülő közfoglalkoztatásnak. A tanulmányok szerzői igyekeznek semleges álláspontot elfoglalni a tárgyban: miközben rámutatnak ellentmondásaira („beragadás”, ambícióhiány, függőség), elismerik a hátrányos helyzetű vidéki térségekben betöltött hézagpótló jelentőségét. A „beragadás” azonban komoly veszélyt jelent, ami többek között abból adódik, hogy a közfoglalkoztatottak számára nyújtott képzések nem segítik elő a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedést, mert főleg az önállósodásra és nem a munkavállalásra készítik fel (reménytelenül). További problémát jelent a közfoglalkoztatási programok kizárólagossága és tömegessége: ez az egyetlen munkaerőpiaci eszköz lényegében kiszorított minden mást, köztük az olyan sikeres programokat is, mint a Dél-Dunántúlon minden közösségfejlesztéssel egybekötött helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezés indításánál jelenlévő Sorsfordító – sorsformáló program volt.

Kutatásvezető: Kovács Katalin, társtémavezető: Kovács Imre, résztvevők: Csurgó Bernadett, Megyesi Boldizsár.

A kötet [online](#) olvasható.

BEMUTATKOZIK A

Mechanizmustervezés Lendület kutatócsoport

A képen: Biró Péter, Cseh Ágnes és Romsics Erzsébet

A kutatócsoport 2016 júliusában alakult az MTA Lendület Program keretében *Biró Péter* vezetésével, aki 2010 óta dolgozik a Közgazdaság-tudományi Intézet Játékelmélet-kutatócsoportjában. A csoport másik teljesállású kutatója *Cseh Ágnes* lett, miután szeptemberben hazatért a berlini PhD-tanulmányok és közel két éves skóciai, amerikai, indiai és izlandi kutatói látogatások után. 2017. január 1-től a BME matematikus mesterszakát végző *Romsics Erzsébet* is csatlakozik a csoporthoz egy végéhez közeledő OTKA-projekt keretében.

Kutatásaik középpontjában a *párosítási piacok* állnak. A párosítási piacok jelen vannak az élet minden területén. A bölcsődei helyek allokációjától az iskolaválasztáson és egyetemi felvételin keresztül egészen a gyakornokok elhelyezéséig számos területen találkozhatunk olyan helyzettel, ahol egyszerre kell nagyszámú résztvevő párosítását oly módon megvalósítani, hogy pénzkifizetések nem használhatók a kereslet és kínálat egyensúlyának eléréséhez. Ilyenkor a preferenciák és prioritások függvényében alakul ki, hogy ki kivel lesz párosítva. Vannak piacok, ahol az allokáció egy központi koordinátor segítségével megy végbe, a preferenciák alapján egy központosított mechanizmus vezet el egy igazságos, optimális megoldáshoz. *David Gale* és *Lloyd Shapley* 1962-ben dolgozta ki eljárását az egyetemi felvételi problémára, amelyet azóta rengeteg helyen vezettek be a világban. A magyarországi középiskolai és felsőoktatási felvételi is ezen alapul. A téma aktualitását mutatja, hogy a 2012-es közgazdasági Nobel-emlékdíjat *Lloyd Shapley* Alvin Roth-tal közösen ezen a területen elért munkájáért kapta meg.

A kutatócsoport célja a párosítási piacok tervezésének komplex, multidiszciplináris vizsgálata, és a gyakorlati alkalmazásokban való részvétel. Tagjai több európai projekthez is kapcsolódtak az elmúlt években. A 2012 és 2016 között futó *Action on Computational Social Choice* (COST) projekt párosításokkal foglalkozó munkacsoportját *Biró Péter* vezette. Budapesten rendezték a kutatás 2013-as nyári iskoláját, és 2016 novemberében a záró konferenciáját is *Workshop on Future Directions in Computational Social Choice* címmel.

2016 szeptemberében kezdődött egy új COST-projekt *European Network for Collaboration on Kidney Exchange Programmes* címmel. Ez a vesecseriprogramok elméleti és

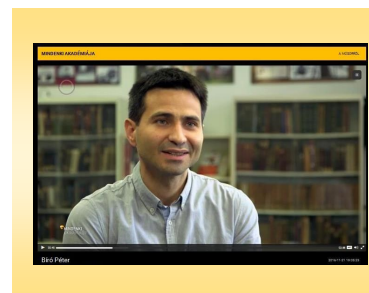
gyakorlati vizsgálatát tűzte ki célul. E csereprogramokban vesetegek cserélhetik el egymással inkompatibilis donorjaikat egy központi párosító mechanizmus segítségével. Hollandiában és az Egyesült Királyságban már több mint tíz éve működik ilyen program, és az elmúlt években más országok is elindították ezt az eljárást. *Biró Péter* munkacsoportjának célja az európai alkalmazások feltérképezése, legfontosabb jellemzőik, esetleges problémáik összegyűjtése, elemzése. A projekt első műhelymegbeszéléseit januárban Tallinban tartották, illetve márciusban Párizsban rendezik meg.

A csoport tagja a 2010 óta működő *Matching in Practice* kutatóhálózatnak, amely félévente tart műhelymegbeszéléseket, és amelynek legutóbbi 12. találkozója 2016 decemberében Budapesten rendezték meg. A hálózat kutatásának központi témája az iskolai, egyetemi felvételi, illetve az egyéb – például a munkapiaci központi – allokációs eljárások állnak. A hálózat honlapján – az ERC támogatásának köszönhetően – olvashatók az európai alkalmazások *összefoglaló leírásai*. A hálózat munkáját egyébként *Biró Péter* az irányító bizottságának egyik tagjaként aktívan irányítja.

Kutatásaikat alkalmazott közgazdasági, játékelméleti, számítástudományi és matematikai lapokban publikálják, de az eredmények kidolgozásában elsősorban gráfelméleti és operációkutatási modellekre építenek. Ezeken a területen – és a párosításelméletben különösképpen – a hazai tudományos műhelyek komoly tradíciókkal rendelkeznek. A kutatócsoport aktívan keresi az együttműködést a témakörrel foglalkozó más hazai kutatócsoportokkal. Ennek egyik eredménye lett az ELTE Egerváry kutatócsoportjával közösen rendezett decemberi műhelytalálkozó *100 Years of Matching Theory in Hungary* címmel.

Ami az elmélet gyakorlati alkalmazását illeti, a tagok korábban már részt vettek a magyar egyetemi felvételi, az Egyesült Királyság vesecseriprogramja és a skót rezidensallokáció elemzésében, párosító algoritmusok kidolgozásában. Jelenleg egy északi óvodai allokációs eljárás újratervezését, illetve a Budapesti Corvinus Egyetem gyakornokainak elhelyezését végezték el. Új alkalmazásként vizsgálják az egyetemi tantárgyfelvételi mechanizmusokat, az ételmisszerbankok működését, illetve – a hazai egyetemi felvételiben új elemként megjelenő – duális képzésekre történő felvételi eljárásokat.

Az m5 csatorna honlapján megtekinthető *Biró Péter a Mindenki Akadémiája* című műsorban tartott előadása a párosítási eljárásokról. (2016. november 21.)

HÍREK, KITÜNTETÉSEK

Új igazgató a Regionális Kutatások Intézete élén

Kovács Katalin

2016 novemberében a kutatóközpont pályázati kiírást tett közzé a Regionális Kutatások Intézete megüresedő igazgatói álláshelyének betöltésére. A pályázati eljárás sikeresen zárult. A Magyar Tudományos Akadémia elnökének egyetértésével a kutatóközpont főigazgatója [Kovács Katalin](#), a Közép- és Észak-magyarországi Tudományos Osztály korábbi vezetőjét nevezte ki igazgatónak. A kinevezés két éves időtartamra szól 2019. január 3-ig. Az [új tudományos osztályvezetőkről](#) az RKI honlapján olvashatnak.

Kutatóink az EACES testületében

Sass Magdolna

Az EACES (*European Association for Comparative Economic Studies*) 14. biennuális konferenciáján a társaság alelnökévé [Sass Magdolnát](#) (KTI), titkárává pedig [Szunomár Ágnest](#) (VGI) választották.

Szunomár Ágnes

Főtitkári elismerés

Lovász László, Török Ádám,
Sziráki Zsuzsanna

Az MTA főtitkára 2016. november 15-én Főtitkári Elismerésben részesítette [Sziráki Zsuzsannát](#), a Regionális Kutatások Intézete könyvtárvezetőjét nagy szakértelemmel, elhivatottsággal végzett munkájáért, amelynek eredményeként az intézet könyvtára a regionális tudomány országosan meghatározó szakkönyvtárává vált.

Nők a kutatói életpályán

Legyen a jelenleginél több női akadémikus, növekedjen a nők aránya a posztdoktorok és az MTA doktorai között, a közoktatásban pedig minél több lány érdeklődését sikerüljön felkelteni a matematika, a fizika és más természettudományi tárgyak iránt – ezek a legfontosabb célkitűzései a [Lamm Vanda](#) akadémikus által vezetett *Nők a kutatói életpályán* elnöki bizottságnak. A bizottságba meghívást kapott [Szabó-Morvai Ágnes](#) a Közgazdaság-tudományi Intézet tudományos munkatársa.

Szabó-Morvai Ágnes

Global Go To Think Tank Index

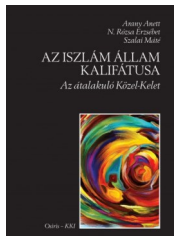
A Világ gazdasági Intézet a 2016-os évben is felkerült a Pennsylvania Egyetem kutatói által készített Global Go To Think Tank Index (GGTTI) rangsorába. A közelmúltban megjelent [kötetben](#) a Top International Economics Think Tanks (43.) és a Top Think Tanks in Central and Eastern Europe (30.) rangsorában is megőrizte tavalyi pozícióját. A rangsor összeállításáról [itt olvashatnak](#).

KÖNYVISMERTETÉS

Az iszlám állam kalifátusa

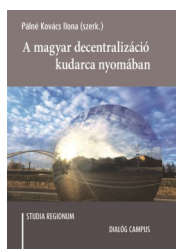
Arany Anett — N. Rózsa Erzsébet — Szalai Máté: *Az iszlám állam kalifátusa. Az átalakuló Közel-Kelet*. Budapest: Osiris Kiadó, 2016. 369 p.

Az egész világ megdöbben, amikor 2014 nyarán a magát Iszlám Államnak nevező szervezet vezetője kikiáltotta a kalifátust, megtagadva nemcsak Irak és Szíria, de voltaképp az összes muszlim többségű állam létjogosultságát. A lépés megdöbbentő kegyetlenséggel, brutalitással és tragikus terrormerényletek sorozatával járt, melyekkel mintegy kikényszerítette a nemzetközi közösség reakcióját; majd egyértelmű visszaszorulása ellenére a mai napig meghatározza a nemzetközi közbeszédet és politikát. Ugyanakkor az Iszlám Állam jelenségével kapcsolatos alapvető kérdések a mai napig nyitottak maradtak. Milyen folyamatok teremtettek lehetőséget a szervezet létrehozására? Állam-e az Iszlám Állam, és ha nem, hogyan írható le? Mik a céljai, miben különbözik az al-Káidától, és hogyan hat a közel-keleti politikára? A szerzők e kérdésekre keresik a választ egy olyan mű keretei között, amely többéves kutatás és széles körű tudományos konzultáció eredményeként született. A könyvről a Népszava [január 9-i cikkében](#) is olvashatnak. Könyvbemutató: 2017. február 8., Budapest, Országos Széchenyi Könyvtár

A magyar decentralizáció kudarca nyomában

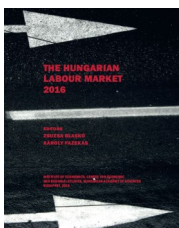
Pálné Kovács Ilona (szerk.): *A magyar decentralizáció kudarca nyomában*. Budapest; Pécs: Dialóg Campus Kiadó, 2016. 264 p.

A könyv *A kormányzati decentralizáció biztosítékai Magyarországon* c. hároméves OTKA-kutatás empirikus eredményeire támaszkodik. A kutatás a hazai önkormányzati reformok folyamatát elemezte, arra keresve a választ, vajon a rendszerváltás óta eltelt időszak alatt miért veszítettek folyamatosan pozíciót a helyi önkormányzatok, miért vallottak kudarcot a reformkezdeményezések, s miért lehetett 2010 után olyan centralizált kormányzási modell szinte ellenállás nélkül bevezetni, amelyben az önkormányzatok óriási veszteséget szenvedtek el. A könyv nemcsak az empirikus kutatások (kérdőíves felmérés, interjúk, dokumentumelemzés, a parlamenti viták tartalomelemzése) eredményeit mutatja be, hanem a hazai területi kormányzásban bekövetkezett változásokat beágyazza az európai reformfolyamatokba, illetve elméleti hozzájárulásra törekszik a reformdöntéseket meghatározó államtudományi, politikatudományi szakirodalomhoz. A kötet legfontosabb gondolata, hogy a magyar területi kormányzás elmúlt 25 éve nem volt elég a korábbi, a magyar államot szinte folyamatosan jellemző centralizáló kultúra mélyen gyökerező okainak felszámolására.

The Hungarian labour market, 2016.

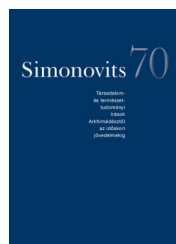
Blaskó Zsuzsa — Fazekas Károly (eds.): *The Hungarian labour market, 2016*. Institute of Economics, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences: Budapest, 2016. 268 p.

Az MTA Közgazdaság-tudományi Intézete 2000-ben indította el a magyarországi munkapiac és foglalkoztatáspolitikai aktuális jellemzőit bemutató és a témakör egy-egy területét részletesen elemző Munkaerőpiaci Tükör című évkönyvsorozatot. A legújabb kötet angol nyelvű kiadása letölthető az intézet honlapjáról. Az idei Közélpép fejezet a nemzetközi migráció munkapiaci hatásait elemzi.

Simonovits 70

Gál Róbert — Király Júlia (összeáll.): *Simonovits 70: társadalom- és természettudományi írások Arkhimédészről az időskori jövedelmekig*. MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet: Budapest, 2016. 400 p.

„Ha jól számolom, 46 év telt el azóta, hogy összehozott bennünket Lipták Tamás – a zseniális matematikus, akivel akkor már évek óta dolgoztam együtt, és pontosan ismertük egymás nézeteit. Előtte négyszemközt mondta nekem: „András tehetséges. Jó matematikus, és azt hiszem, érdekelni fogják a közgazdasági alkalmazások. Nagyon rendes fiú, megbízhat benne.” Lipták nagyon magasra tette a mércét a szakmai tudás megítélésében. Politikai múltja, a letartóztatás és a börtönben eltöltött hónapok után nem mondta ki egykönnyen bárkiről is azt, hogy „rendes fiú”. Sok árulást látott már – tudta, hogy felelősség ezt mondani valakiről. Nem csalódtam: Tamás minden szava beigazolódott.”

(részlet Kornai János *Simonovits András születésnapjára* című bevezetőjéből)

A kötet letölthető a KTI honlapjáról.

ESEMÉNYNAPLÓ

2016. OKTÓBER—2017. JANUÁR

Szemináriumi előadások

Rendszeres budapesti programok
 Economics with policy seminar series
 KTI szemináriumsorozat
 VGI Beszélgetések a világgazdaságról
 VGI Vendégváró

Rendszeres vidéki programok
 DTO szemináriumok, Pécs
 Smart City rendezvénysorozat, Győr

Közgazdaság-tudományi Intézet, Budapest

KTI szemináriumok

Kristof De Witte (Maastricht University): Strategic Public Policy, Migration and Sorting around Population Thresholds

Bakó Tamás: Az erőforrás-allokáció szerepe a politikai átmenetekben

Deni Mazrekaj (LEER, KU Leuven) & Sofie Cabus (TIER, Maastricht University): The Labor Market Position of Early Leavers from Education or Training: Are the Prospects Really that Bad?

Nemes Gusztáv: Alternative food-networks and their innovation capacity

Molnár Adrienn: Ellátási lánc kapcsolatok az agribusiness szektorban

Kiss Hubert János: Megdönteni a diktátort: Forradalmak és média játékelméleti megközelítésben

Bíró Péter: Speciális elemek a magyar felsőoktatási felvételi mechanizmusában

Horn Dániel: Az oktatási szelekció hosszútávú hatásai: két természetes kísérlet eredményei

Lőrincz László: Egy közösségi hálózat összeomlása: a társadalmi tőke szerepe

Sóvágó Sándor (VU Amsterdam): Smart, but pessimistic: Preference misrepresentation in college admission

Tommaso Agasisti (Politecnico di Milano): How does knowledge spur economic growth? The contribution of universities and the importance of geographical space

Regionális Kutatások Intézete, DTO Pécs
 DTO szemináriumok

Kovács Sándor Zsolt: A hitelintézeti működés területi vizsgálatának lehetőségei

Regionális Kutatások Intézete, NYUTO Győr
 Smart City rendezvénysorozat

Dalos Péter (MOL Bubi Termékmenedzser, Budapesti Közlekedési Központ): Kő az állóvízbe - a MOL Bubi nem várt hatásai a városfejlesztésre

Világgazdasági Intézet, Budapest
 Csütörtöki beszélgetések a világgazdaságról

Somai Miklós: Az állam szerepe a francia gazdaságban

Völgyi Katalin: TPP versus RCEP a japán kereskedelempolitika szemszögéből

Túry Gábor: A nemzetközi termelési rendszerek fejlődése, a vállalati döntések szerepe a termelés területi mintázatának átalakulásában

Vendégváró

Dr. Gelei Andrea (Corvinus Egyetem, Logisztika és Ellátási Menedzsment Tanszék): Hálózati struktúrák a globális gazdaságban — A globális értéklánc és a külső üzleti hálózat struktúráját meghatározó döntések és tényezők, Felkért hozzászóló: Szalavetz Andrea

Rendezvényeink

november 11—12. Szirák, 2016. évi Munkatudományi konferencia

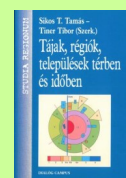
november 11—12 Budapest, Transition in Agriculture – Agricultural Economics in Transition XIII. nemzetközi konferencia

november 24. Pécs, Lux Gábor habilitációs előadása *A külföldi működő tőkére alapozott iparfejlesztési modell Közép-Európában: eredmények és korlátok* címmel.

december 5. Budapest, Ünnepi tudományos ülés a 80. éves Beluszky Pál tiszteletére

december 12. Budapest, International New Ventures in the Visegrad countries — az Világgazdasági Intézet FDI-csoportjának nemzetközi konferenciája

január 13. Budapest, Szalavetz Andrea: Szakosodás és feljebb lépés a multinacionális vállalatok globális értékláncain belül. Magyarországi feldolgozóipari leányvállalatok tapasztalatai, MTA doktori tézis védése

Tájak, régiók, települések térben és időben.
 Tanulmánykötet
 Beluszky Pál 80. születésnapjára.

FRISS PUBLIKÁCIÓK

Válogatás

Könyvek

Blaskó Zsuzsa–Fazekas Károly (eds.): *The Hungarian labour market*, 2016. Institute of Economics, Centre for Economic and Regional Studies, Budapest, Hungarian Academy of Sciences, 2016. 268 p.

Darvas Zoltán–Guntram B. Wolf: *An anatomy of inclusive growth in Europe*. Bruegel Blueprint Series, 26.) Brüsszel, Bruegel, 2016. 97 p.

Király Júlia–Gál Róbert Iván (szerk.): Simonovits 70. Társadalom- és természettudományi írások Arkhimédész-től az időskori jövedelmekig. Budapest, MTA KRTK KTI, 2016. 400 p.

Molodikova, Irina–Szigetvári Tamás (eds.): *Migration in Eurasia: The first 25 years of the Post-Soviet era*. East European Studies, 7. Budapest, Institute of World Economics, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, 2016. 115 p.

Pálné Kovács Ilona (szerk.): *A magyar decentralizáció kudarca nyomában*. (Studia regionum; Dialóg Campus szakkönyvek) Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2016. 264 p.

Sikos T. Tamás–Tiner Tibor (szerk.): *Tájak, régiók, települések térben és időben. Tanulmánykötet Beluszky Pál 80. születésnapjára*. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2016. 480 p.

Simai Mihály: *A harmadik évezred nyitánya. A zöld fejlődés esélyei és a globális kockázatok*. Budapest, Corvina Kiadó, 2016. 374 p.

Könyvfejezetek

Elek Péter–Köllő János: Szünetek a nyugdíjgyorsításban. Elemzés kapcsolt adminisztratív és kérdőíves adatok segítségével. In: Király J.–Gál R. I. (szerk.) pp. 70–94.

Erdősi Ferenc: Csővezeték vagy tartályhajó? In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 49–56.

Faragó László: Területi tőke a fejlesztéspolitikában.

In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 57–66.

Gál Zoltán: Az egyfokos bankoktól a globálisan függő bankrendszerig.

In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 101–110.

Hajdú Zoltán: Településfejlesztési minta, avagy "koraszülött, megtagadott siker?". In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 121–130.

Halpern László: Economic consequences of Brexit strategy for Hungary. In: Charles Wyplosz (ed.): *What to do with the UK? EU perspectives on Brexit*. London, Centre for Economic Policy Research (CEPR), 2016. p. 61–67.

Hermann Zoltán–Varga Júlia: Állami, önkormányzati, egyházi és alapítványi iskolák. *Részarányok, tanulói összetétel és tanulói teljesítmények*. In: Kolosi Tamás–Tóth István György (szerk.): *Társadalmi Riport 2016*. Budapest, TÁRKI, 2016. p. 311–333.

Kovács Katalin: Társadalomstatistikai helyzetkép az aprófalvas térségekről, 1990–2011. In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 209–218.

Molnár György: *Anyagi ösztönzés versus belső késztetés. A szegénységéből kivezető utak lehetőségei egy szociális mikrohitelprogram példáján*. In: Király J.–Gál R. I. (szerk.) pp. 279–301.

Lackó Mária: A természeti és társadalmi környezet hatásai a halálozási ráták alakulására. In: Király J.–Gál R. I. (szerk.) pp. 302–328.

Lennert József: A dél-alföldi települések tipizálása faktor- és klaszteranalízis alkalmazásával. In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 231–240.

Nagy Erika: A marginális helyzetek "megélése" és újratermelődése a sarkadi térségben. In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 259–272.

Nagy Gábor–Dudás Gábor: A tanyafejlesztés történelmi vázlata a török kor utáni Békéscsaba, Gyula és Szarvas példáján. In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 273–294.

Pálné Kovács Ilona: Fából vaskarika. A közigazgatás racionális térszerkezete. In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 323–330.

Rechnitzer János: Adalékok Győr regionális funkcióihoz.

In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 357–364.

Simonovits Gábor, Kézdí Gábor: *Az anyagi nehézségek hatása a kisebbségi identitásra*. In: Király J.–Gál R. I. (szerk.) pp. 381–397.

Szörényiné Kukorelli Irén: Az innováció szerepe a falvak életében.

In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 417–428.

Timár Judit: A falusiak államhoz való viszonyának megjelenítése eltérő szemléletű földrajzi kutatásokban. In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 429–438.

Tóth István János–Hajdu Miklós: *Korrupciós kockázatok, átláthatóság, közbeszerzések: Magyar közbeszerzések 2009–2015 közötti adatainak elemzése*. In: Kolosi Tamás, Tóth István György (szerk.): *Társadalmi Riport 2016*. Budapest, TÁRKI, 2016. p. 33–53.

Váradi M. Mária: Mennek, maradnak, visszajönnek.

In: Sikos T. T.–Tiner T. (szerk.) pp. 461–472.

Vincze János: *Jó-e, ha mindenki kap nyugdíjat?* In: Király J.–Gál R. I. (szerk.) pp. 95–107.

Weiner Csaba: *Central and Eastern Europe's dependence on Russian gas, western CIS transit states and the quest for diversification through the Southern Corridor*. In: Ahmet O Evin–Emre Hatipoglu–Peter Balazs (eds.): *Turkey and the EU: Energy, transport and competition policies*. (European Energy Studies; IX.) Deventer, Claeys and Casteels Publishing, 2016. p. 19–59.

Folyóiratcikkek

Ágoston, K. C.–Bíró Péter–McBride, Iain: Integer programming methods for special college admissions problems. *Journal of Combinatorial Optimization*, Vol. 32. No. 4. 2016. p. 1371–1399.

Artner Annamária: A világgazdaság a Brexit előtt és után. *Köz-Gazdaság*, 11. évf. 3. sz. 2016. p. 25–41.

Augustyn, Anna–Nemes Gusztáv: Social components of food marketing in RDP-supported projects. *Socio.hu: Társadalomtudományi Szemle*, Special issue 4. 2016. p. 2013–218.

Békés Gábor–Muraközy Balázs: Beszállítói termékek a magyar feldolgozóiparban. *Közgazdasági Szemle* 63. évf. 10. sz. 2016. p. 1046–1073.

Chikán Attila–Kovács Erzsébet–Matyusz Zsolt–Sass Magdolna–Vakhal Péter: Long-term trends in inventory investment in traditional market and post-socialist economies. *International Journal of Production Economics*, Vol. 181. Part A 2016. p. 14–23.

Czeglédi Tibor–Simonovits András–Szabó Endre–Tir Melinda: Nyugdíjba vonulási szabályok Magyarországon – nyertesek és vesztesek. *Közgazdasági Szemle* 63. évf. 12. sz. 2016. p. 1261–1288.

Csanádi Mária: Varieties of communist system transformation and their common systemic grounds: A comparative study of China and East European countries. *Journal of Chinese Economic and Business Studies* Vol. 14. No. 4. 2016. p. 385–412.

Fazekas Károly: Tisztesség, empátia, közgazdaságtan. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 10. sz. 2016. p. 1120–1141.

Fertő Imre: Lehet-e a mezőgazdaság a gazdasági növekedés motorja? A kelet-közép-európai országok tapasztalatai. *Gazdálkodás*, 60. évf. 6. sz. 2016. p. 485–495.

Fertő Imre: Structural transformation in Central and Eastern European countries' agriculture: Convergence or divergence? *Advances in Economics and Business*, Vol. 40. No. 10. 2016. p. 547–522.

Fertő Imre–Podrutzsik Szilárd–Balogh Jeremiás: Intra-industry trade in the wine sector in the enlarged European Union. *Review of Agricultural, Food and Environmental Studies*, Vol. 97. No. 3. 2016. p. 159–172.

Fertő Imre–Stalgienė, Aldona: Effects of agricultural subsidies on income risk in Lithuanian dairy farms. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, Vol. 38. No. 4. 2016. p. 351–358.

Kóczy Á. László: Power indices when players can commit to reject coalitions. *Homo Oeconomicus*, Vol. 33. No. 1. 2016. p. 77–91.

Lackó Mária: Eltérések a kelet-közép- és a nyugat-európai országok halálozási rátái között. A meghatározó okok kvantitatív elemzése. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 12. sz. 2016. p. 1324–1347.

Lengyel Balázs–Leskó Mariann: International collaboration and spatial dynamics of US patenting in Central and Eastern Europe 1981–2010. *Plos One*, Vol. 11. No. 11. 2016. Paper: e0166034.

Lovász Anna: Childcare expansion and mothers' employment in post-socialist countries: A range of other policies and changes are needed for childcare expansion to increase mothers' labor supply. *IZA World of Labor*, Vol. 319. 2016. 11 p.

Lőrincz László: Interethnic dating preferences of Roma and non-Roma secondary school students. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 42. No. 13. 2016. p. 2244–2262.

Major Iván: Trust, cooperation and time horizon in economic decisions. *Journal of Economics and Public Finance*, Vol. 2. No. 2. 2016. p. 373–401.

Makó Ágnes–Hajdu Miklós, Tóth István János: Szakiskolák, oktatás, szegénység. Egy interjú kutatás eredményei. *Esély* 27. évf. 6. sz. 2016. p. 39–69.

Muraközy Balázs–Telegdy Álmós: Political incentives and state, subsidy allocation: Evidence from Hungarian municipalities. *European Economic Review*, Vol. 89. 2016. p. 324–344.

Oblath Gábor: Működőtőke-áramlás, újrabefektetett jövedelem és a nettó külföldi vagyon változása Magyarországon: Statisztikai adatok, módszertani kérdések és értelmezési buktatók. *Statisztikai Szemle*, 94. évf. 8–9. sz. 2016. p. 821–855.

Ricz Judit–Nagy Sándor Gyula: A brazil gazdasági válság. Helyzetkép, okok és kiutak. *Külügyi Szemle*, 15. évf. 3. sz. 2016. p. 94–120.

Rugraff, Eric–Sass Magdolna: How did the automotive component suppliers cope with the economic crisis in Hungary? *Europe-Asia Studies*, Vol. 68. No. 8. 2016. p. 1396–1420.

Sass Magdolna: Közvetlentőke-befektetések a kelet-közép- és kelet-európai EU-tagországok között. *Statisztikai Szemle*, 94. évf. 8–9. sz. 2016. p. 856–880.

Simai Mihály: Az európai integráció és a globális realitások: avagy véget ért-e az európai álom? *Köz-Gazdaság*, 11. évf. 3. sz. 2016. p. 241–256.

Szalavetz Andrea: Egy előre bejelentett forradalom krónikája Magyarországon. Ipar 4.0-technológiák és a hazai feldolgozóipari leányvállalatok. *Külgazdaság*, 60. évf. 9–10. sz. 2016. p. 28–48.

Szigetvári Tamás: Globális egyenlőtlenség és nemzetközi fejlesztéspolitika a katolikus társadalmi tanítás tükrében. *Köz-Gazdaság*, 11. évf. 4. sz. 2016. p. 143–156.

Túry Gábor: A Volkswagen tevékenységének nemzetközivé válása, a termelés térbeli mintázatának átalakulása a hatvanas évektől napjainkig. *Területi Statisztika*, 56. évf. 6. sz. 2016. p. 591–618.

Uzzoli Annamária–Egedy Tamás: A gazdasági válság hatása az egészségügyenélőtlenségek területi különbségeire Magyarországon. *Polgári Szemle*, 12. évf. 2016. 1–3. sz. pp. 326–340.

PROGRAMAJÁNLÓ

2017. FEBRUÁR—MÁRCIUS

Előadások itthon

Időpont	Helyszín	Rendezvény	Előadó	Előadás címe
II.2.	Pécs	DTO Pécsi szeminárium	Fabók Márton (University of Liverpool)	Once in a lifetime opportunity? Egy brit atomerőmű megberuházás és a többszintű kormányzás átalakulása
II.2.	Budapest	Economics with policy— KRTK szeminárium	Paloma Lopez-Garcia (European Central Bank)	Is corruption efficiency-enhancing? A case study of nine Central and Eastern European countries
II.8.	Budapest	Könyvbemutató, Országos Széchenyi könyvtárban	N. Rózsa Erzsébet	Az Iszlám Állam kalifátusa. Az átalakuló Közel-Kelet
II.9.	Budapest	KTI szeminárium	Laki Mihály	Két történet: a gyógyszerárak piaca 2010 után - Esettanulmány
II.17—19.	Csobánka	Társadalomelméleti Kollégium Téli Tábor	N. Rózsa Erzsébet	A nők és az iszlám
II.27.	Budapest	Még 50 év—A Magyar Urbanisztikai Társaság és a brit Royal Town Planning Institute konferenciája	Baranyai Nóra Varjú Viktor	Mit érzel ebből a társadalom?
			Czifusz Márton	Egy lehetséges Magyarország-jövőkép 2050-2100-ban
III.9.	Budapest	Economics with policy—KRTK szeminárium	Bogdan J. Góralczyk (Centre for Europe, University of Warsaw)	Europe in China's New Strategy

Előadások külföldön

Időpont	Helyszín	Konferencia	Előadó	Előadás címe
II. 2—4.	Cagliari, Olaszország	8th Southern Europe Experimental Team's Meeting (SEET workshop)	Kiss Hubert János	Can aversion to inequity trump strategic dominance?
II.13—17.	Innsbruck, Ausztria	11th International European Forum (161st EAEE Seminar) on System Dynamics and Innovation in Food Networks	Bakucs L. Zoltán	Quality of life in Hungarian NUTS4 regions: objective versus subjective
II.24.	Nápoly, Olaszország	Digitalization of manufacturing and restructuring of value chains — ETUI workshop	Szalavetz Andrea	Industry 4.0 technologies and manufacturing subsidiaries in Hungary

Hírlével szerkesztő: Balabán Zsuzsa
Olvasószerkesztő: Patkós Anna

Feliratkozás/leiratkozás:
balaban.zsuzsa@krtk.mta.hu

Központi titkárság: 1112 Budapest, Budaörsi u. 45., E-mail: titkarsag@krtk.mta.hu

Közgazdaság-tudományi Intézet, 1112 Budapest Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1) 309-2652, Fax: (+36-1) 309-2650, E-mail: krtk.titkarsag@krtk.mta.hu

Világgazdasági Intézet, 1112 Budapest, Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1) 309-2643, Fax: (+36-1) 309-2624, E-mail: vgi.titkarsag@krtk.mta.hu

Regionális Kutatások Intézete, 7621 Pécs, Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf. 199., Telefon: (+36-72) 523 800, Fax: (+36-72) 523 803, E-mail: rk@rkk.hu

Alföldi Tudományos Osztály, 6000 Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf. 261., Telefon: (+36-76) 502 840, Fax: (+36-76) 502 849

5600 Békéscsaba, Szabó D. u. 40-42., Telefon: (+36-66) 328 577, Fax: (+36-66) 441 801

6000 Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf. 261., Tel.: (+36-76) 502 840, Fax: (+36-76) 502 849

Dunántúli Tudományos Osztály, 7621 Pécs, Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf. 199., Telefon: (+36-72) 523 823, Fax: (+36-72) 523 822

Közép- és Észak-magyarországi Tudományos Osztály, 1112 Budapest, Budaörsi út 45. MTA kutatóház III. emelet., Telefon: (+36-1) 309 2684, Fax: (+36-1) 309 2688

Nyugat-magyarországi Tudományos Osztály, 9022 Győr, Liszt Ferenc u. 10., Postacím: 9002 Győr, Pf. 420. Telefon: (+36-96) 516 570, Fax: (+36-96) 516 579

